

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
Харківський національний медичний університет

Громадське здоров'я в Україні: проблеми та способи їх вирішення

*Матеріали V науково-практичної конференції
з міжнародною участю на вшанування пам'яті М. Г. Гуревича (1891–1937),
засновника та керівника першої в Україні кафедри соціальної гігієни
при Харківському медичному інституті*

м. Харків, 28 жовтня 2022 року

Харків
ХНМУ
2022

захворювання на коронавірусну інфекцію у медичних працівників була взята участь у роботі науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 16 березня 2022 р.) [3, 4].

Література:

1. Капустник В. А., Щербань М. Г., Мішина М. М., Ходош Е. М., Мельник О. Г., Безродна А. І. «Актуальність та науково-практична значущість рішення проблеми «оптимізація діагностики, терапії, корекції, прогнозу та профілактики хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ) з комбінацією супутніх патологій артеріальної гіпертензії (АГ) та (ХОЗЛ + стабільна ішемічна хвороба серця (ІХС)) на основі клініко-експериментальних досліджень та формування оптимального стану мікробіому дихальної системи» / *Moderní aspekty v ědu: XX. Dílmezi národní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Instituts. r. o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Instituts. r. o., 2022. str. 57–77.*

2. Проблема оптимізація терапії хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ) з комбінацією супутніх патологій серця та судин на основі управління станом мікробіому дихальної системи / Капустник В. А., Щербань М. Г., Мельник О. Г. [та ін.] // Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXI Міжнародної науково-практичної конференції / за ред. І. В. Жукової, Є. О. Романенка. м. Дебрецен (Угорщина): ГО «ВАДНД», 07 червня 2022 р. – С. 143–148.

3. Щербань М. Г., Мельник О. Г., Безродна А. І., Старусева В. В., Карaban О. М., Григоренко А. А. Про необхідність оптимізації в регіонах системи боротьби з епідемією коронавірусу та підготовки фахових лікарів з профілактичного напрямку // Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 16 березня 2022 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С. Т. Омельчука. – К., 2022. – С. 218–219.

4. Капустник В. А., Мельник О. Г., Братусь В. М., Рябокoнь А. І., Полякова Л. А., Щербань М. Г. Заходи з підвищення об'єктивності та достовірності прийняття рішення щодо наявності чи відсутності гострого професійного захворювання на коронавірус у медичного працівника // Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Екологічні та гігієнічні проблеми сфери життєдіяльності людини» (Київ, 16 березня 2022 р.) / за загальною редакцією член-кор. НАМН України, професора С. Т. Омельчука. – К., 2022. – С. 91–92.

ПИТАННЯ ЕПІДЕМІОЛОГІЇ НЕІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ В ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ЗДОРОВ'Я

*Грузева Т. С., Гречишкіна Н. В., Галієнко Л. І., Інишкова Г. В., Замкевич В. Б.
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ*

Важливим аспектом діяльності фахівця громадського здоров'я є профілактика неінфекційних захворювань як основи глобального тягаря хвороб. Для успішного здійснення профілактики неінфекційної патології необхідною є належна підготовка кадрів громадського здоров'я, формування у них спеціальних компетентностей, насамперед з аналізу і оцінки здоров'я та благополуччя населення, захисту і зміцнення здоров'я, профілактики та раннього виявлення хвороб.

Освітньо-професійною програмою підготовки магістрів за спеціальністю «Громадське здоров'я», розробленою в НМУ імені О. О. Богомольця, передбачено вивчення навчальної дисципліни «Епідеміологія неінфекційних захворювань» обсягом 3 кредити ECTS.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Епідеміологія неінфекційних захворювань» є оволодіння необхідними знаннями з епідеміології неінфекційних захворювань, а також навичками і набуття компетентностей щодо їх практичного застосування у процесі дослідження, аналізу та оцінки показників здоров'я населення, розробки рекомендацій з профілактики неінфекційних захворювань попередження і усунення викликаних ними негативних зрушень у популяційному здоров'ї.

До програмних компетентностей за освітньо-професійною програмою спеціальності «Громадське здоров'я», формування яких забезпечуються при навчанні дисципліни «Епідеміологія неінфекційних захворювань», належать інтегральна компетентність: здатність вирішувати складні завдання і проблеми у галузі громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог, а також загальні та фахові компетентності.

Фахові компетентності включають здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я; здатність визначати пріоритети і проводити оцінку потреб сфери громадського здоров'я у конкретній ситуації; здатність розробляти варіанти стратегій, політик та визначати окремі інтервенції, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я населення, та оцінювати їх ефективність; здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження; здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію, здатність застосовувати наукові підходи щодо планування дизайну досліджень, збору даних, розповсюдження та використання результатів наукових досліджень у сфері громадського здоров'я. здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я.

Програма навчальної дисципліни «Епідеміологія неінфекційних захворювань» охоплює широку палітру тематики, у т. ч. основи епідеміології; тенденції глобального здоров'я; епідеміологічний перехід; неінфекційні захворювання як основа глобального тягаря хвороб; епідеміологія основних груп неінфекційних захворювань; детермінанти неінфекційних захворювань; поведінкові чинники ризику розвитку неінфекційних захворювань; метаболічні чинники ризику розвитку неінфекційних захворювань; психічне здоров'я; травматизм; стратегії профілактики та боротьби з неінфекційними захворюваннями.

Структурно навчальна дисципліна «Епідеміологія неінфекційних захворювань» включає лекції (10 годин), практичні заняття (30 годин), самостійну роботу студентів (45 годин), виконання індивідуального завдання (5 годин).

По закінченню вивчення навчальної дисципліни «Епідеміологія неінфекційних захворювань» випускники магістратури набудуть знань, навичок та компетентностей, які дозволять їм у майбутній професійній діяльності оцінювати основні демографічні та епідеміологічні показники, тенденції змін основних детермінант здоров'я населення, застосовувати основні поняття і концепції епідеміології та статистики при плануванні, проведенні та інтерп-

ретації результатів досліджень; визначати пріоритети та оцінювати потреби сфери громадського здоров'я з питань профілактики та боротьби з неінфекційною патологією; формулювати висновки, розробляти прогнози та аналізувати впливу детермінант на здоров'я населення; визначати потреби різних груп населення щодо попередження розвитку неінфекційних хвороб та скорочення поширеності чинників ризику їх розвитку; розробляти профілактичні заходи з метою збереження та зміцнення здоров'я населення.

РЕЗУЛЬТАТИ РЕТРОСПЕКТИВНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ЗАХВОРЮВАНOSTІ ЧОЛОВІЧОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

*Медведовська Н. В., Квач М. Д.
НАМН України, м. Київ
Клініка «Гармонія здоров'я», м. Київ*

Вивчення різних гендерних аспектів в охороні здоров'я широко представлено в іноземному науковому контенті. Результати різних дослідників свідчать про певну «пасивність чоловіків» щодо звернень за медичною допомогою [2, с. 1676–1677]. Дослідження STEPS продемонструвало, що навіть після встановлення діагнозу та розпочатого лікування, чоловіки все рівно ухиляються від частих відвідувань лікаря [3, с. 3]. Властиві чоловікам стереотипи саморуйнівної поведінки (куріння, наркоманія, зловживання алкоголем, тощо) поєднуються з їх низькою активністю щодо формування звичок та елементів здорового способу життя. Також, чоловіки є досить пасивними щодо участі у різних профілактичних програмах [1, с. 1804]. Саме чоловіки більше схильні до ризикованих моделей поведінки, про що красномовно говорять цифри їх щорічних медико-демографічних втрат, зокрема в Україні [4, с. 32–33]. В світлі вищенаведеного, актуальності набуває вивчення захворюваності, з'ясування формування її тенденцій саме серед чоловічої половини населення України.

Метою нашого дослідження стало з'ясування динаміки рівнів захворюваності чоловіків в Україні за даними ретроспективного медико-статистичного дослідження. Матеріалами для дослідження слугували статистичні показники захворюваності чоловіків за різними класами хвороб, в розрізі основних адміністративних територій України. Методами дослідження були: медико-статистичний та графічного аналізу. Періодом ретроспективного дослідження були визначені 2010–2017 роки.

Результати проведеного дослідження виявили наступне. Медико-статистичний аналіз значень захворюваності чоловіків практично за всіма класами хвороб за МКХ-10 дозволив визначити основні сім класів хвороб, від захворюваності на які, чоловіки потерпали в 2010–2017 роках найчастіше. Так, при загальних тенденціях до зниження захворюваності (на 16,1 % з 50 062,4 в 2010 р. до 41 996,5 на 100 тис. чоловіків в 2017 р.), незмінне перше місце в її структурі займав клас хвороб органів дихання. Звернення з їх причини, зокрема в 2017 р., складала практично третину всіх звернень чоловіків за медичною допомогою, під час яких було вперше встановлено діагноз (34,1 % або 14 338,1 на 100 тис. чоловічого населення). На другому місці були захворювання чоловіків за класом травми, отруєння та деякі інші наслідки дії зовнішніх причин (11,1 % або 4 698,8 на 100 тис. чоловіків).